

SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horky nad Jizerou 35

Obor: Zemědělec – farmář 41-51-H/01
Zahradník 41-52-H/01

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0985

Předmět:

Ročník: třetí

Téma: Vybrané zahradnické
plodiny, choroby, škůdci plodové
zeleniny

Vypracoval: Ing. Lenka Prokúpková

Materiál: VY_32 INOVACE_231

Datum: 14.1.2012

Anotace: choroby, škůdci tykvovitých,
choroby lilkovitých

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Přehled chorob tykvovitých - okurek:

Plíseň okurková (*Peronosplasmopara cubensis*) - vodnaté, bledé, rozšiřující se skvrny na povrchu listů, na spodní straně šedavý povlak

Padlí okurkové (*Erysiphe polyphaga*) - moučnaté povlaky na listech, špatný růst, menší, deformované plody

Bakteriální skvrnitost okurek (*Pseudomonas lachrymans*) - žluté až hnědé , ohraničené skvrny na listech, opad květů, na plodech drobné skvrny

Antraknóza okurek (*Coletotrichum orbiculare*)- bledě zelené skvrny na listech ,stoncích, plodech

Botrytida okurek (*Botrytis cinerea*)

Hlízenka obecná (*Sklerotinia sclerotiorum*)- houbové onemocnění

Čerň okurková (*Cladosporium cucumerinum*)

Mozaika okurek - virové onemocnění

Plíseň okurková

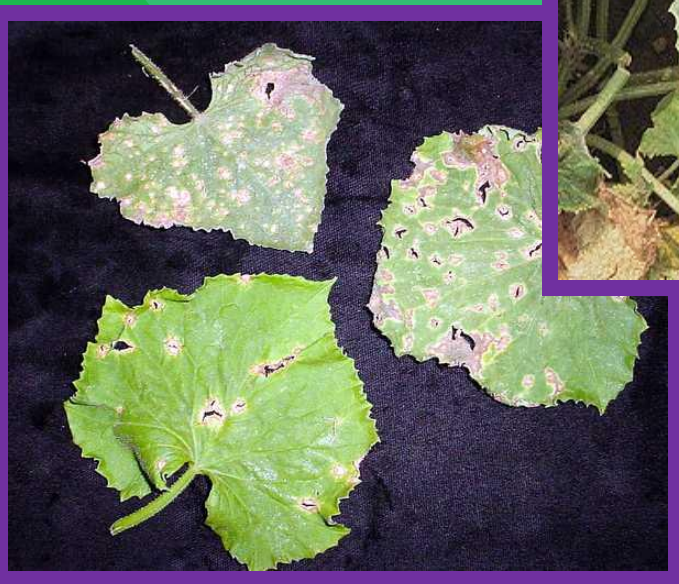
Padlí okurkové

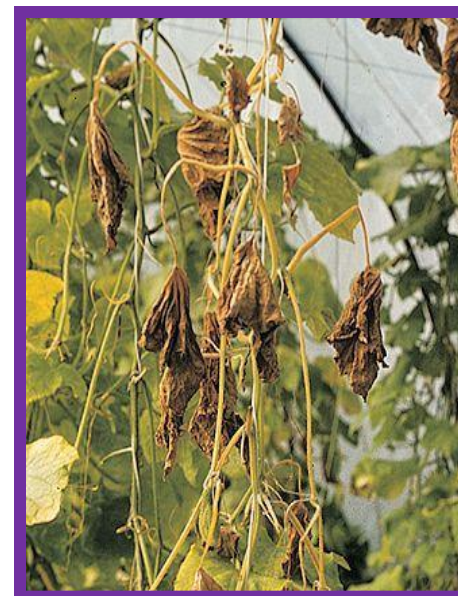
Čerň okurková

Antraknóza okurek

Vadnutí okurek

Přehled chorob lilkovitých:

Vadnutí rajčat

napadení cévních svazků (bakteriální i houbový původ), vadnutí, žloutnutí, zasychání

Bakteriální tečkovitost (*Pseudomonas syringae* pv.tomato)

na listech drobné, okrouhlé , vystouplé tečky se žlutým lemem, způsobující opad plodů

Stolbur (fytoplasma) – celková změna rostliny, rostlina retrardovaná)
zpomalení růstu, neplodnost

Plíseň bramborová (*Phytophthora infestans*) - vznik vodnatých, hnědých skvrn na listech,stoncích, plodech, rychle se rozšiřující

Septoriová skvrnitost (*Septoria lycopersici*) - předčasně odumírají listy,výskyt orámovaných skvrn, špatná násada plodů, výskyt především u polních rajčat

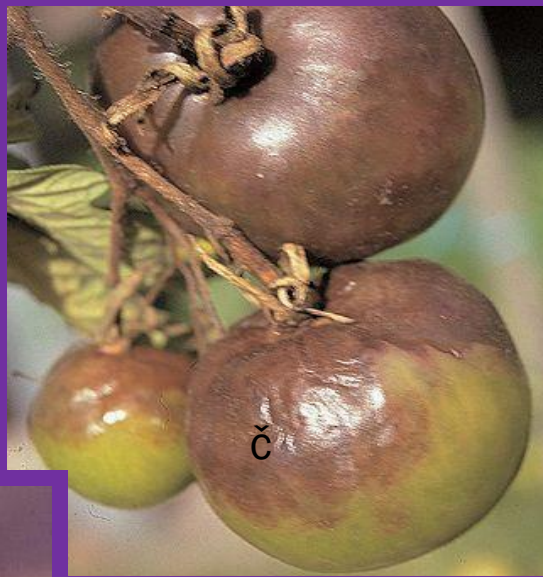
Alternariová skvrnitost (*Alternaria porri* f. *solani*)

polní kultury, listy – velké, vpadlé , černé skvrny, předčasné odumírání plodu

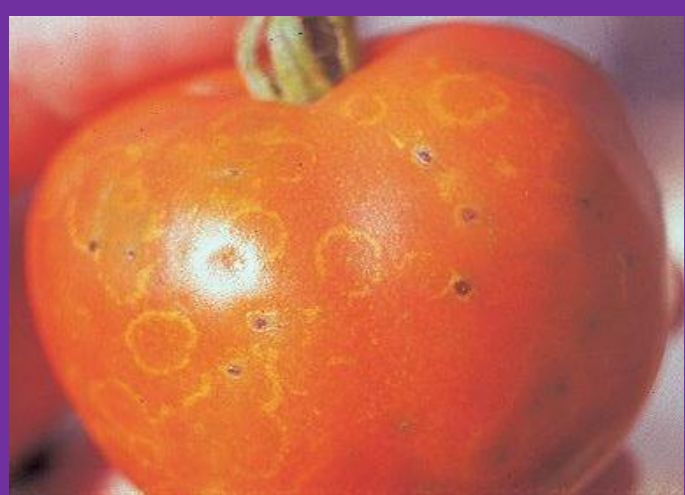
Vadnutí ra jčat

Plíseň
bramborová

Bakteriální skvrnitost na
rajčatech

Šedá hniloba rajčete

Čerň (Cladosporium fulvum)

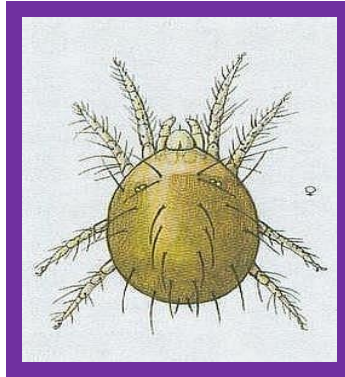
houba poškozující listy, vznik skvrn na listech, postupuje k vrcholu rostliny, výskyt většinou ve sklenících

Plíseň šedá (Botrytis cinerea)- tvorba zelenošedých skvrn na stoncích , plodech (pravidelné prstence)

Rakovina rajčat (Didymelia lycopersici) – hnědé skvrny na bázi stonku, zaškrcování stonku (mladší rostliny), starší rostliny – plody drobná vpádlá místa, mumifikace

Přehled škůdců plodové zeleniny:

Sviluška chmelová (Tetranychus telarius)
napadá papriku, skleníkové okurky

Molice skleníková
(Trialeurodes vaporariorum)

Mšice broskvoňová
(Myzus persicae)

Opatření x škůdcům:

- chemická ochrana (dle MPOR)
- biologický boj - draví roztoči x svlušce chmelové
  - blanokřídlí parazitoidi x molicím
- čistota prostor skleníků, dezinfekce, optimální vzdušná vlhkost

Kontrolní otázky:

1. Jaké znáte choroby lilkovité zeleniny?
2. Vyjmenujte choroby tykvovité zeleniny?
3. Která z chorob plodové zeleniny se může vyskytovat také na bramborách?
4. Vyjmenujte houbové choroby vyskytující se u skupiny plodové zeleniny.
5. Jaké podobné příznaky má houbové onemocnění u rostlin?
6. Kterí škůdci poškozují plodovou zeleninu?
7. V jakém prostředí se vyskytují molice?
8. Jak škodí mšice broskvoňová?

Zdroj:

http://www.garten.cz/images_data/5390-plisen-okurkova.jpg

<http://files.ozahrade.webnode.cz/200000049-02ab7039e2/padl%C3%AD%20okurkov%C3%A9.jpg>

<http://www.skudci.com/cern-okurkova>

<http://www.skudci.com/files/antraknoza-okurkova-1.jpeg>

http://www.kvetiny-chudejova.cz/vadnuti_okurek2_1_.jpg

<http://www.jikl.cz/img/p/1456-2223-large.jpg>

http://www.tlumacak.cz/files/plisen_bramborova_na_rajcotech1_1_.jpg

http://www.kvetiny-chudejova.cz/seda_hniloba_rajcete1_1_.jpg

<http://media.novinky.cz/145/331456-original1-8kg43.jpg>

http://www.guh.cz/edu/bi/biologie_bezobratli/foto08/foto_018.jpg

http://www.nohelgarden.cz/img/katalog/rostliny/cinitele_na_rostline/R18CH90.jpg

<http://www.pluska.sk/thumb/images/gallery/izahradkar/skodcovia-a-choroby/skodcova-a-choroby-rastlin/2011/10/molica1.jpg?w=670&h=376&ip=5>

<http://www.zivotnistyl.cz/admin/articlefiles/1404-msice.jpg>

Literatura:

Čača Zdeněk a kol.: Ochrana polních plodin a zahradních plodin. Praha, SZN, 1990, ISBN 80-209-0171-X

Kazda Jan a kol.: Choroby a škůdci polních plodin., ovoce a zeleniny, ISBN 80-902413-0-1

Malý Ivan, a kolektiv: Polní zelinářství, Praha: Agrospoj, 1998,